

UK v Praze, Pedagogická fakulta – Katedra germanistiky

Diplomová práce – posudek oponentky

Název práce: **Využití interaktivní tabule při osvojování sloves ve výuce německého jazyka**

Autorka práce: Bc. Veronika Loudová

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.

Studijní program: učitelství VVP pro 2. stupeň základní a střední školy

Autorka diplomové práce Bc. Veronika Loudová se zabývá aktuálním tématem souvisejícím s **využíváním technických médií** k motivaci žáků ve výuce německého jazyka. Na výukových materiálech, které sama navrhla, se snaží prokázat, do jaké míry navržené aktivity ovlivnily efektivitu výuky u žáků základní a střední školy.

V teoretické části práce se autorka, na základě prostudované literatury, věnuje otázkám učebních stylů/postupů a učebních strategií, přičemž dochází k závěru, že učební styl je individuální, ovlivněný věkem žáka, jeho předpoklady, vrozenými dispozicemi, osobnostními rysy, sociálním a rodinným prostředím a dalšími vlivy. V odborné literatuře, kterou autorka využívá, nalézá pojmy **vnitřní a vnější vlivy a vrozené dispozice**. Vnitřní/biologické faktory nelze, dle Mareše, považovat za neměnné (vezměme v úvahu např. motivační činitele-mění se podle věku a priorit, jakou jim jedinec v daném vývojovém stádiu přikládá důležitost). Neodpovídá však zcela na otázku, do jaké míry jsou ovlivnitelné vrozené dispozice a jakým způsobem, nebo zda vůbec lze edukačně „pracovat“ na změně individuálního kognitivního stylu. Lze souhlasit s autorkou, že klasifikovat učební styly není jednoduché. Z tohoto důvodu vymezení na dva běžně v metodikách používané základní typy (vizuální a auditivní) není zcela dostatečné. Správně autorka uvádí i další typy, z čehož právě motorický typ má nejbližší k činnostně orientované výuce, tj. i k práci s interaktivní tabulí.

S poznáním **individuálních učebních stylů** žáka by mělo úzce souviset hledání a nalézání **vhodných učebních strategií**, které mohou v konečné fázi pozitivně ovlivnit efektivitu výuky (viz obr. 2 –model vazeb mezi individuálními rozdíly a styly).

Pro výuku cizího jazyka hrají významnou roli **učební strategie** a na učiteli je, aby identifikoval, které učební strategie jsou v té které fázi výuky účinné. Autorka rozlišuje ve své práci **učební strategie specifické a obecné a přímé a nepřímé**. Volba příslušných strategií je pak závislá nejen na individuálním učebním stylu žáka, ale rovněž na typu úloh, které žák v souvislosti s učením se cizímu jazyku řeší. Z přímých strategií lze uvést strategie paměťové, asociační, kognitivní, kompenzační... Dle autorky jsou nepřímé strategie považovány za strategie podpůrné, nicméně neméně důležité při výuce cizího jazyka.

Za správné tvrzení považujeme obecně, že **učební strategie a učební styly charakterizují osobnost žáka** a hlubší poznání osobnosti žáka vede k individualizaci výuky a tím i k motivaci jednotlivých žáků učit se cizímu jazyku, přestože se mohou u konkrétních jedinců motivační činitelé lišit s ohledem na věk, zájmy, vloh, sociální prostředí, výukové prostředky/ pomůcky...

Z **motivačních prostředků**, které lze ve vyučovací hodině cizího jazyka využívat, uvádí autorka Bc. Veronika Loudová multimédia a hypermédia, tj. technické prostředky, ke kterým patří interaktivní tabule. Autorka **popisuje práci s interaktivní tabulí a ukazuje možnosti jejího širšího využití** ve výuce při respektování didaktických zásad: motivace, názornosti,

samostatnosti, soustavnosti, přiměřenosti... Uvádí rovněž funkce interaktivní tabule, které může splňovat ve výuce němčiny: od pracovního nástroje po nástroj evaluační. Jako užitečná informace se z hlediska „proškolení“ učitelů, kteří nemají příliš zkušeností s používáním interaktivní tabule, je **seznam interaktivních materiálů** dostupných na internetu a seznam interaktivních učebnic a dalších interaktivních doplňkových materiálů.

Bc. Loudová se ve své **praktické části** práce dále věnuje gramatické kategorii sloves. V úvodu (kapitola 3) definuje pojem gramatika/mluvnice, gramatické minimum, včetně jeho výběru, popisuje úlohu gramatiky ve výuce a obtíže při jejím osvojování.

Cílem diplomové práce byla **tvorba výukového materiálu** zaměřeného na proces osvojování si různých mechanismů při automatizaci slovesných tvarů pomocí interaktivní tabule a zároveň si pomocí dotazníku ověřit, do jaké míry se interaktivní výukové materiály osvědčily ve vyučovacím procesu na základní a střední škole. Autorka popisuje přípravu k samotnému ověřování, která probíhala ve formě hospitací, analýzy hodiny a následné tvorby interaktivního materiálu.

Dle mého názoru lze považovat návrhy cvičení za zajímavé a motivující. Propojení vizuální, auditivní, textové, manipulační, evaluační složky (zvukové ohlášení správného řešení) s prvky hravosti a soutěživosti vytváří pozitivní sociální prostředí ve třídě a **umožňuje diferencované postupy a individuální přístupy ve výuce** (viz kapitola o rozdílech v učebních stylech a strategiích), což by se mělo obrazit na efektivitě vyučovacího procesu. V podstatě totéž prokázalo dotazníkové šetření v obou sledovaných skupinách žáků. V cca 72% žáků byla forma výuky s interaktivní tabulí shledána jako pozitivní a rovněž výběr cvičení byl hodnocen kladně, zdůrazněno bylo efektivnější zapamatování s využitím zábavných forem výuky (dalo se celkem očekávat, že hry známé z televize „Riskuj“ a „AZ kvíz“ budou žáky hodnoceny nejlépe).

Závěrem: Diplomovou práci autorky Bc. Veroniky Loudové lze **hodnotit kladně**, a to jak s ohledem na vytvořený doplňkový materiál pro práci s interaktivní tabulí, tak na naznačení možných přístupů využití interaktivní tabule ve výuce němčiny při použití ve dvou nejvíce na českých školách rozšířených programech (Smart Notebook a Activ Inspire).

Práce je psána česky, je doplněna německým resumé, abstraktem v angličtině, seznamem použitých informačních zdrojů a přílohami. Lze ocenit rovněž formální zpracování práce, přehlednost a účelné doplnění grafy, tabulkami a obrazovým materiálem. Práce se vyznačuje logickým uspořádáním a díky prostudované literatuře velmi solidně zpracovaným teoretickým základem. Navrhuji hodnotit práci známkou **výborně**.

Otázky k obhajobě:

- Jakou roli hraje v současném pojetí výuky cizího jazyka lingvistická kompetence?
- 3) Proč je v názvu práce (v podtitulu) upřednostněna angličtina?

V Praze dne 18.12.2016

PaedDr. Dagmar Švermová